

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Concept

NOTA VAN BEANTWOORDING

Ontwerp-Peilbesluit Lageveensepolder

Reactie op ingediende zienswijzen

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
1. Inleiding	3
2. Beantwoording zienswijze.....	4
2.1 Inhoud zienswijze.....	4
2.2 Beantwoording zienswijze.....	4
2.3 Aanpassing ontwerp-peilbesluit en argumentatie	5
3. Ingediende zienswijze.....	8
3.1 Zuid-Hollands Landschap (16.037006)	8
Bijlage - Variantenafweging	9

1. Inleiding

Het ontwerp-peilbesluit voor de Lageveense polder is vastgesteld in het college van D&H op 8 december 2015 en na consultatie van de commissie Voldoende Water op 13 januari 2016 vrijgegeven voor de inspraak. Het ontwerp-peilbesluit heeft ter inzage gelegen tussen 29 februari en 10 april 2016.

Er is één zienswijze binnengekomen op het ontwerp-peilbesluit. Met de indiener van de zienswijze is na de inspraakperiode een persoonlijk gesprek geweest. De zienswijze en uitkomsten van dit overleg en belangenafweging zijn voorgelegd aan het college van D&H op 5 juli 2016. Op basis van het D&H besluit van 5 juli jl. is de Nota van Beantwoording opgesteld.

In deze nota wordt de inhoud van de zienswijze weergegeven in hoofdstuk 2. Vervolgens gaat dit hoofdstuk in op de beantwoording, een voorstel tot aanpassing van het ontwerp peilbesluit en de argumentatie. De ingediende zienswijze is opgenomen in hoofdstuk 3. In de bijlage staan de varianten die zijn afgewogen.

In de vergadering van het college van D&H van 27 september 2016 is deze nota behandeld.

2. Beantwoording zienswijze

2.1 Inhoud zienswijze

In de zienswijze wordt bezwaar geuit tegen het ontwerp-peilbesluit in relatie tot de natuurontwikkelingsdoelen in het natuurgebied Wassergeest. Het huidige peilbesluit faciliteert het gewenste kruidenrijke grasland niet optimaal in het overgrote deel van het natuurgebied. De indiener stelt voor om variant 1 uit de peilafweging te kiezen. Met deze variant kan in het natuurgebied het peil op een natuurlijke manier variëren met de seizoenen. In de loop van de tijd kan het waterpeil steeds verder opgezet worden en ontstaat er een door neerslag gevoed en geïsoleerd systeem waarin zo min mogelijk gebiedsvreemd water hoeft te worden ingelaten.

2.2 Beantwoording zienswijze

Met de indiener van de zienswijze is gedurende de analyse- en planvormingsfase meerdere keren overlegd. Tijdens deze gesprekken is de wens voor peilopzet ter sprake gekomen. Een goede ecologische onderbouwing per natuurdoeltypen kon toen niet worden gegeven. Een variant met een apart ingericht natuurpeilvak (variant 1) is vervolgens in de Toelichting op het peilbesluit uitgewerkt en afgewogen. Er is echter een andere variant gekozen, vanwege betere kosteneffectiviteit, robuuster water- en peilbeheer en op dat moment voldoende draagvlak van alle betrokken partijen. Variant 1 omvat een aantal complexe en kostbare maatregelen, zoals het op polderpeil brengen van een boezemtak en het aanbrengen van meerdere duikers op plekken waar kabels en leidingen liggen.

Door de natuurbeheerder werd in de planvormingsfase erkend dat met het verplaatsen van het poldergemaal naar het zuidelijk deel van de polder (de gekozen variant in het ontwerp-peilbesluit) de waterkwaliteit in het natuurgebied sterk zal verbeteren. Immers het nutriëntenrijke water uit het bollengebied wordt in deze situatie niet meer via het natuurgebied afgevoerd naar het poldergemaal en het natuurgebied wordt meer gedomineerd door neerslag.

Het verwachte ecologisch effect van variant 1 is weliswaar in de zienswijze onderbouwd, maar op onderdelen hebben we daar twijfels over. Zo is de indringing van mogelijk nutriëntrijk water in de percelen beperkt tot de eerste paar meter van een perceel. Daarnaast is het inlaatwater relatief nutriëntenarm in vergelijking met de rest van de Bollenstreek. Het inlaatwater bevat wel weer meer nutriënten dan regenwater. In de zienswijze wordt verder genoemd dat er bij het 'kruidenrijk grasland' kwellocaties zijn, maar op basis van de door ons gebruikte kwelkaart blijkt dat niet het geval. Ten slotte wordt gesteld dat het veen verbrandt bij een te grote drooglegging. Met het huidige peilvoorstel wordt het zomerpeil iets verhoogd, waardoor dit al afneemt. Zo worden ook iets nattere condities gerealiseerd.

De voorgestelde forse peilopzet gaat ten koste van het bosareaal op circa een kwart van het natuurgebied. De bewoners van de polder gaven aan dat verlies van het areaal bos niet wordt gewaardeerd. Ook bestaat er angst voor een moerasachtig landschap, wat muggen aantrekt. Daarom is er bij de andere ingelanden minder draagvlak voor variant 1.

Ten slotte is de verwachting dat ook lokale inrichtingsmaatregelen een positieve uitwerking hebben op de natuurdoelen, specifiek voor het habitatype 'kruidenrijk grasland'. De kosten voor bijvoorbeeld maaiveldverlaging of lokale peilopzet (peilafwijking) zijn significant lager dan het realiseren van een apart peilvak voor de functie natte natuur. Peilverhoging door het afdammen of dempen van watergangen zal met name in de herfst en winter gebeuren. Aanvulling met regenwater zorgt dan voor

voedselarme en 'regen-gedomineerde' percelen. Ook kan (lokaal) afplaggen van de toplaag en het daarmee dempen van enkele kavelsloten zorgen voor hogere grondwaterstanden en een lagere nutriëntenbeschikbaarheid. Modelmatig is uit te rekenen wat het effect daarvan is.

Voorstel: de zienswijze geeft aanleiding om het ontwerp-peilbesluit enigszins aan te passen. Daarbij wordt de mogelijkheid voor een peilafwijking voor een deel van het natuurgebied expliciet benoemd in de Toelichting op het peilbesluit. Over deze variant is overlegd met het ZHL en men waardeert deze handreiking. De definitieve invulling van de peilafwijking (vergunning) zal nader worden uitgewerkt door het ZHL, waarbij Rijnland heeft aangegeven inhoudelijk bij te dragen en een deel van de aanlegkosten voor haar rekening wil nemen.

Deze aanpassing in het ontwerp-peilbesluit heeft geen zodanige impact op de omgeving dat met belanghebbenden hierover moet worden gesproken. De aanpassing geeft ook geen aanleiding tot een nieuwe inspraakronde. Daarbij krijgt de omgeving nog de gelegenheid om te reageren als de vergunning voor een peilafwijking ter inzage komt te liggen.

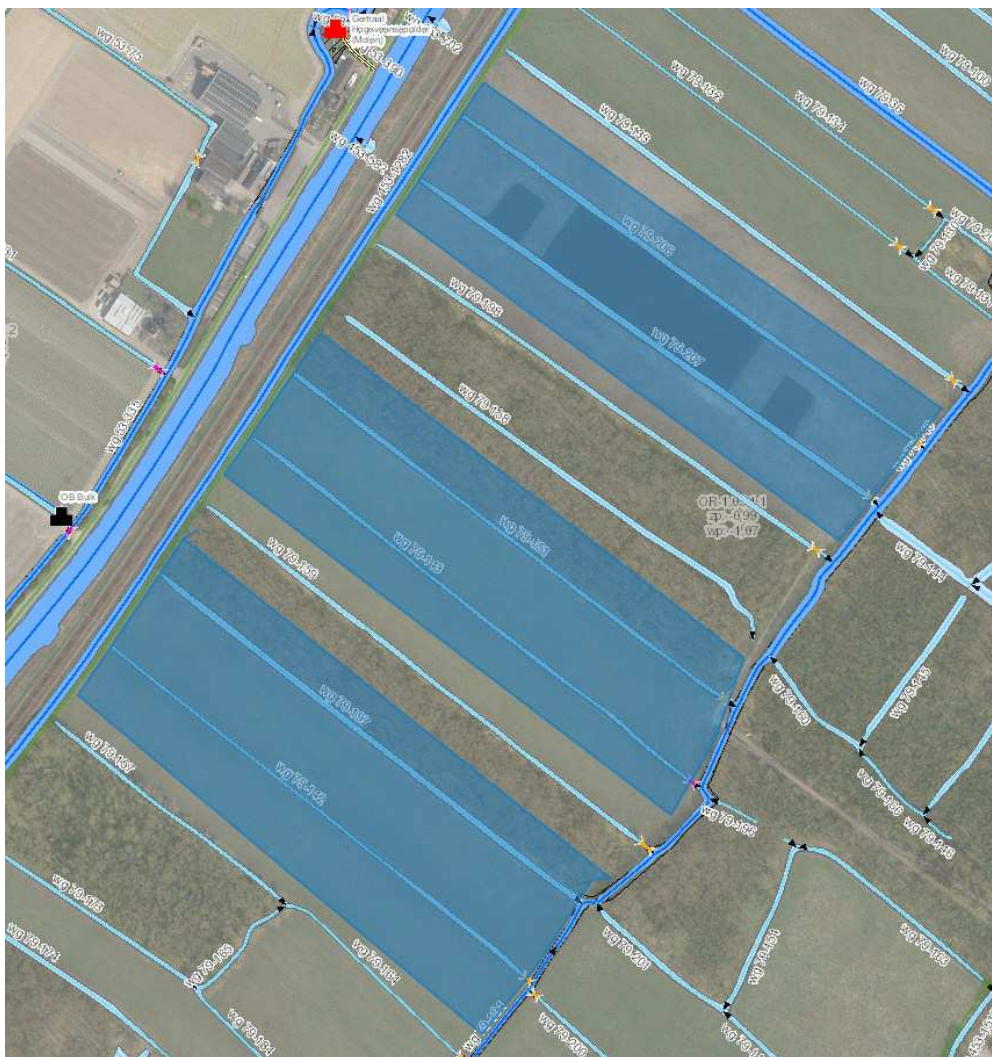
2.3 Aanpassing ontwerp-peilbesluit en argumentatie

De aanpassing van het ontwerp-peilbesluit schept ruimte voor het realiseren van één of meerdere hoogwaterzones (peilafwijking). Een voorwaarde bij een peilafwijking is dat er geen onevenredige negatieve effecten optreden voor het omringende gebied.

Dwars door het natuurgebied stroomt een hoofdwatgang. Hierdoor is het onmogelijk om zowel ten zuiden als ten noorden van de hoofdwatgang een aaneengesloten peilafwijking te realiseren, zonder dat bijvoorbeeld een kostbare aanvullende maatregel voor nodig is.

Vooruitlopende op de vergunningaanvraag is een mogelijke peilafwijking verkend met drie aparte zones binnen het natuurgebied Wassergeest. Hierbij is het streven om de grondwaterstanden in de graslanden omhoog te krijgen en het gebied te inunderen tijdens de winterperiode. Hiermee ontstaan de randvoorwaarden voor het gewenste habitatype 'kruidenrijk grasland'. De totale aanlegkosten voor deze lokale maatregelen worden door ons geraamd op circa € 50.000.

Met de drie zones ontstaat een peilafwijking met een totaal oppervlak van circa 15 hectare (zie figuur 1). Dit betekent ongeveer 1/5de van het natuurgebied. Deze zones kunnen worden gerealiseerd met 6 dammen of stuwen. Ook kunnen 3 x 2 bestaande watergangen worden gedempt. De eis bij de vergunningverlening zal zijn om niet maandelijks of jaarlijks de stuwhoogtes aan te passen, wanneer met stuwen het peil opgezet wordt. De peilafwijking is hydrologisch mogelijk zonder dat de rest van de polder daar onevenredig negatief door wordt beïnvloed. Hieronder volgt een nadere onderbouwing hiervan.

Figuur 1 Schets van mogelijke peilafwijkingen in het natuurgebied Wassergeest. Van west naar oost zijn deze gebieden respectievelijk 4,8 ha, 4,4 ha en 4,2 ha.

Effect op het omringende watersysteem

Door het instellen van één of meerdere hoogwaterzones komt een deel van de berging in het oppervlaktewater en in de bodem in die zones niet meer ten goede van het peilvak. Echter, ook watert een deel van het afvoerend oppervlak niet meer op het peilvak af, in het geval het peil daar initieel laag staat (doorgaans in de zomer).

De twee factoren zorgen er in het slechtste geval voor dat er $4 \text{ (sloten)} \times 370 \text{ (meter per sloot)} \times 1 \text{ (gem. breedte)} \times 0,6 \text{ (mogelijke peilstijging)} = \text{ca. } 900 \text{ m}^3$ afname aan bergend vermogen in het open water. In de bodem is dat ruim 2x zoveel (zie berekening in de Toelichting op p24). Dat komt neer op ruwweg een bergingsopgave van 3000 m^3 .

In totaal was nog 2 decimeter beschikbaar aan verticale ruimte tussen de toetshoogte voor bollen en de berekende peilstijging bij een T50-bui. Dat levert over de gehele polder een bergend vermogen op van ruim 20.000 m^3 op.

Gezien bovenstaande berekening is het extra risico op wateroverlast in de polder acceptabel klein en zijn geen aanvullende maatregelen nodig om de peilafwijking te realiseren. Dit geldt tevens voor de meest noordelijke peilafwijking, waar relatief veel open water in ligt. Dit nieuw aangelegde oppervlaktewater was namelijk nog niet meegenomen in de eerdere berekeningen.

Effect op de kering

Het effect op de kering is positief wanneer de kavelsloten worden gedempt. Hierdoor ontstaat minder kerende hoogte, wat positief is voor de dijkstabiliteit.

Wanneer gewerkt wordt met het afsluiten van de kavelsloten met behulp van stuwen, kan de bodem droogvallen bij lange droge perioden. Het peil kan dan namelijk niet aangevuld worden, behalve als er de stuwen daar op worden ingericht (met inlaatschuif of beweegbare stuw tot onder streefpeil). Een eerste stabiliteitstoets uitgevoerd door Rijnland op basis van de formule van Bligh geeft aan dat bij een tijdelijke peilverlaging van ongeveer 20 centimeter het risico op 'piping' te groot wordt.

Het risico kan tot beheersbare proporties worden teruggebracht door de sloten aan de keringen-kant over in ieder geval 3 meter afstand te dempen. Hiermee wordt voldoende kerende massa gegenereerd.

3. Ingediende zienswijze

3.1 Zuid-Hollands Landschap (16.037006)

Stichting Het Zuid-Hollands Landschap
Oude Delft 116
2611 CG Delft
telefoon (010) 272 22 22
info@zhl.nl
www.zhl.nl

KvK 41125529
ING Bank 66.29.75.367
IBAN NL41 INGB 066 29 75 367
BIC INGBNL2A
Aangesloten bij De12Landschappen

Aan Hoogheemraadschap van Rijnland
College van Dijkgraaf en Heemraden
Postbus 156
2300 AD LEIDEN

Ons kenmerk: U201637985.
Uw kenmerk:
Betreft: Zienswijze Ontwerp Peilbesluit
Lageveensepolder

Datum: 09 april 2016
Behandeld door: A. van den Heuvel
E-mailadres: a.vandenheuvel@zhl.nl

Geachte heer, mevrouw,

Bijgaand zend ik u na overleg met uw medewerker dhr. Pieter Buijs-Heine onze zienswijze op het ontwerp Peilbesluit Lageveensepolder zoals gepubliceerd onder identifier "wsb-2016-1431".

Samengevat kunnen we stellen dat ons natuurgebied Wassergeest, zoals dat gelegen is in het betreffende peilgebied, gebaat is bij hydrologische isolatie en een eigen natuurlijk peilbeheer. Hierbij komt het grondwaterpeil in de winter soms boven het maaiveld en zakt het in de zomer weg. Door de afsluiting van het bollenwater zal naar verwachting de waterkwaliteit in het gebied stijgen. Wel is het belangrijk dat het peil in stappen omhoog gaat, dat kruiden en waterleven gemonitord worden en dat het peil aanpasbaar blijft.

Een en ander ligt ik graag toe in bijgevoegde notitie. Voor inhoudelijke vragen inzake deze zienswijze kunt u contact opnemen met Arjan van den Heuvel, Regiohoofd Kuststreek, 06-20.54.20.10.

Met vriendelijke groet,

Stichting Het Zuid-Hollands Landschap

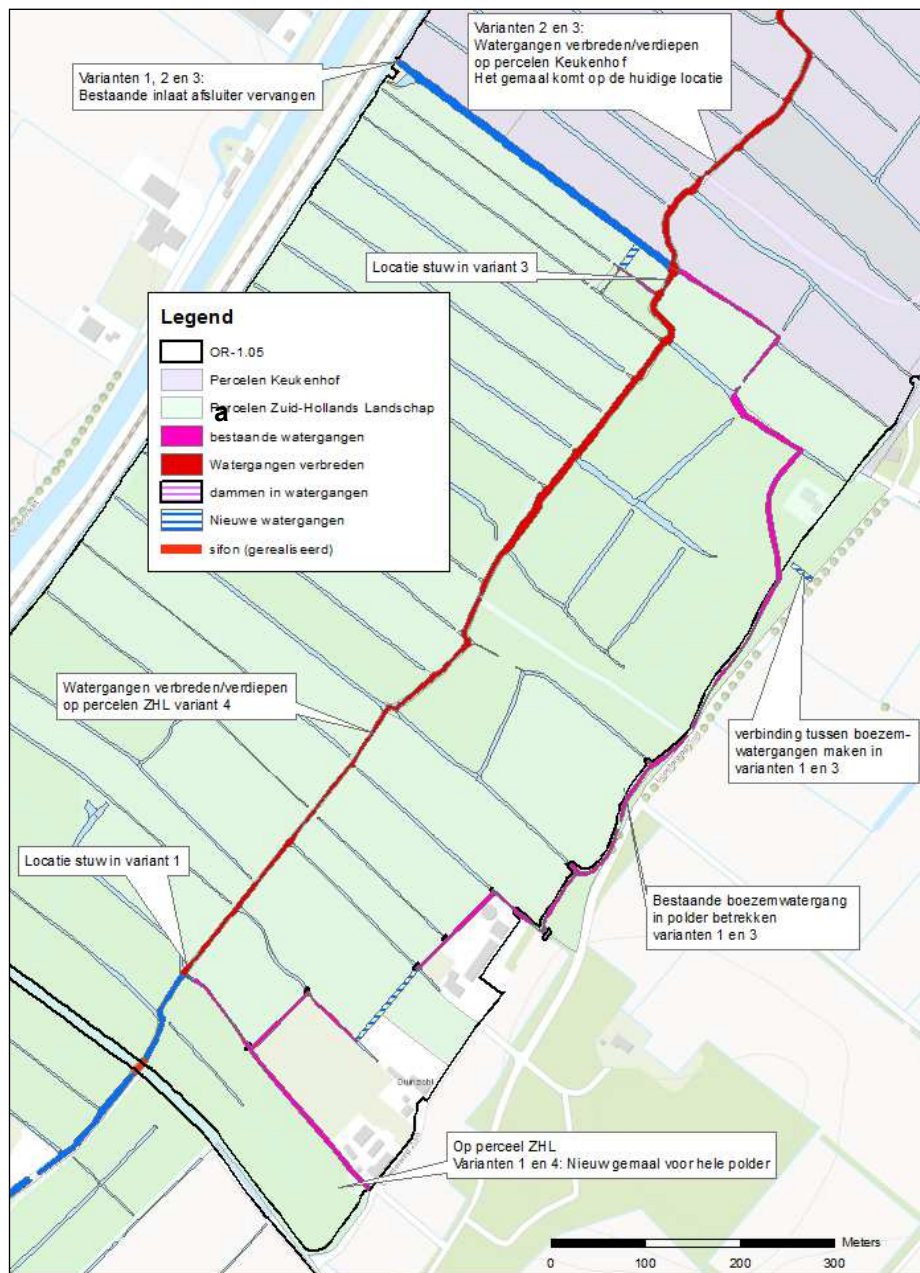
Ir. M.R. Houtzagers
Directeur

Bijlage - Variantenafweging

In het Peilbesluit zijn vier varianten voor een hydrologische indeling en afwatering afgewogen:

1. afwateringsroute en locatie gemaal aanpassen naar zuidzijde van de polder;
2. huidige primaire watergang en locatie gemaal aanhouden;
3. afwateringsroute aanpassen en gemaal vervangen op huidige locatie;
4. nieuwe locatie gemaal in zuidzijde van de polder via grotendeels bestaande afwateringsroute.

Figuur Overzicht maatregelen en locatie nieuwe watergangen voor de 4 varianten